

Bergslagsmor

"Ensamrätt för Bergslagsmor" står det ovan en visa med text av Ragnar Åkerblom. "En kar ska jag ha mej" heter den.

Denna visa sjöngs alltså av Bergslagsmor, bland annat under hennes amerikaturneéer. Hennes visaftnar i USA formade sig till aftnar för svenskhetens bevarande. Hon såg noggrant till att hon hade visor med sig från de flesta landsändar. Dessutom bidrog hon med egenhändigt författade fosterländska sånger med hälsningar från hembygden inrimmade.

Tre turnéer gjorde Bergslagsmor i USA, en av dem varade två år. Hon fick idén till första USA-resan när en svensk-amerikansk sångkör kom till Sverige 1920. Kunde den sjunga i Sverige borde hon kunna sjunga i USA. Och så gav hon sig i väg. Hon stötte först på en hel del svårigheter genom att hon länge fick leta innan hon hittade rätta arrangörer för sina visaftnar. Men sedan gick det mycket bra både i USA och Kanada. Under den längsta turnén hann hon med 50 visaftnar på 81 dagar vilket är

raskt marscherat med tanke på avstånd och kommunikationer. 1925 gav hon ut en bok med titeln "Reseminnen från USA". Ett annat syn-och hörbart resultat av turnéerna var att hon sjöng in en rad grammofonskivor, tekniskt betydligt mera drivna än vad som vid denna tid gick att åstadkomma i Sverige.

Bergslagsmor hette Lydia Hedberg och var född i Falun 1878. Hon utbildade sig till sjukgymnast. Hon praktiserade i Tyskland och hade senare eget institut för ansikts- och fotvård i Falun och Sundsvall.

Bergslagsmor debuterade som vissångerska och historieberätterska vid Barnens Dag i Lindesberg 1908. 1910 kom hon första gången till Skansen. Hon framträdde flitigt i radio under 20- och 30-talen. 1936 bosatte hon sig i Sundsvall. Sommaren 1937 var hon värdinna på Furuvik och svarade för underhållningen där. I Björngårdsvillan i Göteborg hade hon alltid en stor och tacksam publik.

Av samtliga i denna bok nämnda artister torde Bergslagsmor vara den mest finstämda vissångerskan med en repertoar som pendlade mellan Gustaf Fröding, Wilhelm von Braun, Jeremias i Tröstlösa, Svarta Masken och Ragnar Åkerblom. Hon var heller inte främmande för ren schlagertext av Karl-Ewert om den passade in i hennes "landsdelsprogram". Hon sjöng med känsla för valörer, text och visursprung.

Lydia Hedberg uppträdde inte på senare år. Hon dog i Sundsvall 1964.